

בש"פ 8041/06

בפני : כבוד השופט ד' חשין

העוררים : 1. אמיר מרזוק
2. מושיר מרזוק

נגד

המשיבה : מדינת ישראל

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בחיפה בתיק ב"ש 2855/06 שניתנה ביום 23.8.06 על ידי כבוד השופט י' כהן

תאריך הישיבה : ל' בתשרי תשס"ז (22.10.06)

בשם העוררים : עו"ד עאדל בוראת
בשם המשיבה : עו"ד אוהד גורדון

החלטה

1. זהו ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בחיפה (כבוד השופט י' כהן) בב"ש 2855/06 מיום 25.8.06 ובה הורה על מעצרו של העוררים עד תום ההליכים.

2. כתב האישום מייחס לעוררים 4 עבירות: קשירת קשר לביצוע פשע; חטיפה לשם רצח וסחיטה; כליאת שווא וסחיטה באיומים. העוררים הינם אחים של עאמר והנאדי. על פי כתב האישום, במהלך השנים 2005-2006 קיימו המתלונן והנאדי קשר הדוק. בסמוך ליום 7.7.06 נודע לעוררים ולעאמר אודות הקשר בין המתלונן והנאדי אחותם. בתגובה לכך, תכננו השלושה לחטוף את המתלונן על מנת לאלצו להתחתן עם הנאדי, ואם לא ייענה לדרישתם זו, ירצחוהו. ביום 7.7.06, בסמוך לשעה 16:20, עצרו השלושה את רכבם סמוך למתלונן, שעמד בצומת כפר קרע. העוררים יצאו מהרכב כאשר העורר 1 מחזיק בידו גז מדמיע והעורר 2 אוחז בקרש עץ, וכפו על המתלונן לעלות לרכב תוך שהם מאיימים עליו כי יהרגוהו אם לא יענה לדרישותיהם. השלושה הסיעו את המתלונן לבית כלשהו, ובו סיפרו לו כי הם יודעים על הקשר בינו ובין

אחותם, ומשום כך עליו לשאת אותה לאישה. המתלונן סירב, והשלושה איימו עליו כי יהרגוהו אם יעמוד בסירובו. העורר 1 ניסה לאתר אדם שיחתן את המתלונן עם הנאדי, בעוד העורר 2 ועאמר מונעים ממנו לצאת את הבית. במסגרת ניסיונות אלו, נסעו העוררים יחד עם עאמר, הנאדי ואביהם של הארבעה לכפר קרע, שם ביקשו משיח' הכפר כי יערוך את הטקס. השיח' סירב לכך. לבסוף עלה בידי העורר 1 לאתר את עו"ד שאדי עקל, שהסכים לערוך את חוזה הנישואין בין המתלונן להנאדי. תחת האיומים, חתם המתלונן על הסכם הנישואין.

3. עם הגשת כתב האישום, ביקשה המשיבה לעצור את העוררים עד תום ההליכים. בית המשפט המחוזי (כבוד השופטת הורוביץ) הורה על הכנת תסקירי מעצר בעניינם. בתסקירי המעצר צויין כי המסוכנות העולה מהעוררים "בינונית", וכי שניהם עלולים לנקוט בהתנהגות תוקפנית במקרים בהם יחושו פגיעה בכבוד המשפחה. כן צויין בהם כי בין משפחות המתלונן והעוררים ישנו סכסוך רב שנים. שירות המבחן לא המליץ על שחרורם של העוררים בערובה לחלופה שהציעו, בקבעו כי הערבה המוצעת - אשתו של העורר 1 - אינה יכולה להוות דמות בת סמכות. עם זאת, עמד שירות המבחן על כך כי חוויית המעצר אינה קלה עבור השניים ומהווה זעזוע משמעותי. לכן, הותירו התסקירים פתח לשחרור העוררים, אם תוצענה חלופות אחרות.

בית המשפט המחוזי קבע כי קיימות ראיות לכאורה, המבוססות על הודעות המתלונן והעוררים, העימותים שנערכו ביניהם ונסיבות העניין. כן קבע כי העבירות המיוחסות לעוררים מצביעות על רמת מסוכנות גבוהה, בין היתר משום שמדובר על עבירות של "כבוד המשפחה". עוד קבע בית המשפט כי מתמליל העימות שנערך בין העורר 2 והמתלונן, עולה כי נאמרו דברים המתפרשים כאיום כלפי המתלונן. בית המשפט ציין כי נראה שגם הנאדי חוששת לשלומה, משום שפונתה למקלט לנשים. לאור מסוכנות זו, קבע בית המשפט כי קיים חשש כבד שחלופת המעצר לא תשיג את מטרת המעצר והורה על מעצרו של העוררים עד תום ההליכים.

4. העוררים מסכימים כי קיימות ראיות לכאורה. עם זאת, טוענים הם כי עוצמתן של הראיות אינה מספקת כדי לעצורם עד תום ההליכים. כן טוענים הם כי מסוכנותם פוחתת לאור העובדה כי עברו הפלילי של העורר 1 כולל הרשעה אחת בלבד, ואילו לעורר 2 אין עבר פלילי כלל. העוררים מצביעים על כך כי הרקע לביצוע העבירות הינו "נקודתי", ולכן, הסיכון הנשקף מהם, ככל שקיים, ניתן לאיון בשחרורם לחלופת מעצר שתמנע את האפשרות למגע בינם לבין המתלונן. העוררים מציינים כי אחותם חזרה לביתם לפני כחודש וחצי, מה שמעיד, לדידם, על מסוכנותם המועטה. עוד טוענים

העוררים כי בית משפט קמא טעה בכך שלא הורה על הגשת תסקירי מעצר משלימים לבחינת חלופות מעצר נוספות, למרות שהתסקירים השאירו פתח לכך. לבסוף, בדיון לפניי הגיש בא כוח העוררים הסכם סולחה אשר נחתם, לטענתו, בין הצדדים הניצים ביום 21.10.06 (יום לפני הדיון בבית משפט זה). כן המציאו העוררים פסיקה המעידה על חשיבותם של הסכמי סולחה, כשיקול המצדיק שחרור לחלופת מעצר.

המשיבה, לעומתם, סומכת את ידיה על החלטת בית משפט קמא ומפנה להודאות העורר 2, מהן עולה "כעס אדיר" כלפי המתלונן. אשר להסכם הסולחה, טוענת המשיבה כי אין ליתן לו משקל רב, לאור העובדה שנחתם יום לפני הדיון. עוד טוענת היא כי אין טעם להורות על תסקיר מעצר נוסף, משום שלאור הזמן הקצר שחלף מעת החתימה על הסכם הסולחה, לשירות המבחן לא יהיו הכלים לבחון האם אכן נרגעו הרוחות לרמה כזו המאפשרת את שחרורם של העוררים.

5. לאחר ששקלתי את טענות הצדדים, באתי למסקנה כי דין הערר להידחות. ראשית, לא מצאתי ממש בטענת העוררים לפיה עוצמת הראיות אינה מספקת לשם מעצרם. כקביעת בית משפט קמא, אף אני סבור כי מהתבטאותם של העוררים בחקירת המשטרה, כמו גם מאופן השתלשלות אירועי יום 7.7.06, עולה תשתית ראייתית מוצקה דיה לשלב זה. כן לא ראיתי לנכון להיעתר, בשלב זה, לבקשת העוררים להורות על הכנת תסקיר מעצר משלים. בעבירות מהסוג המיוחס לעוררים שלפניי, מוטל על בית המשפט לנהוג בזהירות מירבית בבואו לשקול אם לשחרר נאשם לחלופת מעצר. במקרה שלפניי נראה, לכאורה, כי המוטיבציה לפגוע במתלונן עדיין עומדת בעינה, ואינני רואה חלופה אשר בכוחה לאיין את הפוטנציאל המסוכן שטמון בה. אדם המוכן להסתכן ולפעול באיומים ובאלימות מתוך מניע של הגנה על "כבוד המשפחה", מבצע זאת על אף מודעותו לעונש הצפוי לו. מכאן, כי בהעדר קביעה נחרצת אחרת של גורמי ההערכה המקצועיים, אין יסוד להעריך כי מגבלות של חלופת מעצר יהוו מכשול שבכוחו למנוע מימושה של נכונות זו לעבור על החוק הפלילי.

אמנם, העוררים הגישו לבית המשפט הסכם סולחה בינם לבין המתלונן. בהינתן כי שורשיו של הסכסוך הנוכחי טמונים בערכים תרבותיים של "כבוד המשפחה", נראה כי הפיתרון המיטבי לסיומו טמון גם הוא בערכים מסורתיים, המתבטאים בהסכמי סולחה. אכן, מן הראוי כי מערכת המשפט תיתן משקל להסכמי סולחה, בתנאים מסוימים, גם בהקשר לשאלת רמת מסוכנותו של נאשם בעת הליכי מעצר עד תום ההליכים. על היתרונות הגלומים במתן משקל להסכמי סולחה, עמד השופט רון שפירא, במאמרו המאלף "הגיעה העת לסולחה" הפרקליט מח (תשס"ו)

433. הסולחה היא אמצעי נוסף ליישוב סכסוכים, בדרכי שלום, מחוץ לכותלי בית המשפט. היא מגלמת בתוכה עקרונות של "צדק מאחה", המבטאים גם את האינטרסים של קורבן העבירה, וכך עשויים להביא לסיומו האמיתי של הסכסוך. גם שיקולי מדיניות כלליים עשויים להצדיק מתן משקל לקיומו של הסכם סולחה (על אף ששיקולים אלו, כמובן, אינם מתקשרים ישירות לשאלת מסוכנותו של נאשם).

בענייננו, נראה כי התנאים למתן משקל להסכם הסולחה אינם מתקיימים. אין בהסכם הסולחה שהוגש על ידי העוררים כדי להעיד על הפחתה במסוכנותם. ראשית, ההסכם נערך לפני זמן קצר ביותר, ואין בידי לקבוע כי בפועל, הסכסוך בין הצדדים אכן בא לקיצו (ראו בש"פ 10347/05 גזאווי נ' מדינת ישראל, ניתנה ביום 16.11.05, מפי השופטת ארבל). שנית, הסכם הסולחה שהוגש אינו נושא את חתימת אביהם של העוררים, על אף ששמו מופיע בכותרת ההסכם ועל אף שסביר להניח כי יש לו מעמד נכבד בענייני כבוד המשפחה. שלישית, אין בפניי כל מידע על הליך הסולחה עצמו ומיהם אותם "אנשים מכובדים" אשר היו מעורבים בעשייתו. בתנאים אלו, אין ליתן משקל רב להסכם זה. ואולם, אם בהמשך הדרך יהיה בידי העוררים לשכנע את בית המשפט המחוזי, באופן חד משמעי, כי הסכם הסולחה אכן בר קיימא - אפשר שיהיה בכך כדי להקים להם עילה לעיון חוזר, בגדרו יוכל בית המשפט המחוזי להורות על הגשת תסקיר משלים, שיביא בחשבון גם את המצב החדש.

הערר נדחה.

ניתנה היום, ט' בחשוון תשס"ז (31.10.2006).

ש ו פ ט